

ПРОЕКТУ

«Сумщина банківська» -
ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»,
єдиний регіональний банк
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

■ ПРОДОВЖЕННЯ.

Початок у №№ 8, 9, 12,
13, 15, 16, 17, 20, 23.

СЕРГІЙ ТИХЕНКО

Поява земського управління була зумовлена загальними причинами реформ 60–70-х років: тиском громадського руху, необхідності лібералізації царського управління, раціоналізації управління місцевим господарством, яке знаходилося в критичному стані.

В сферу компетенції земств входило облаштування й утримання шляхів, забезпечення народного продовольства, благодійність, опіка над лікарнями, богадільнями, будівництво церков, розвиток місцевої торгівлі та промисловості, народної освіти, медицини та ветеринарної допомоги, облаштування тюрем, виконання потреб військового та громадянського характеру.

Нерідко земства виступали засновниками кредитних та банківських установ. Оскільки законодавча база щодо створення та функціонування банків перебувала на стадії становлення, форми існування земських банків були різні, як правило, це були товариства взаємного кредиту та земські каси дрібного кредиту.

Заснування земств, що припало на середину XIX ст., було однією з яскравих сторінок пореформеної історії Росії, коли відміна кріпосного права виявила слабкість існуючої системи управління, яка склалась на основі кріпацтва, формувалась виключно з дворянства, була одностановою.

В місті Суми при земстві були створені дві банківські установи: Товариство взаємного кредиту Сумського повітового земства (1873 р.) та Олександрівський селянський сільськогосподарський банк (1885 р.), у Глухові – Глухівська земська каса дрібного кредиту (1909 р.), у Кролевіці – Товариство взаємного кредиту Кролевецького повітового земства, в Лебедині – Товариство взаємного кредиту Лебединського повітового земства (1874 р.), Лебединська земська каса дрібного кредиту (1910 р.), в Ромнах – Товариство взаємного кредиту Роменського повітового земства (1889 р.), в Охтирці – Охтирська повітова земська каса дрібного кредиту (1907 р.), в Путивлі – Сільськогосподарський і промисловий банк Путивльського повітового земства (1896 р.).

Позики селянству – під 6% річних

Історія Олександрівського селянського сільськогосподарського банку (м.Суми) не вписується в загальне кліше банківських установ, що

Фото 1

функціонували на той час. Наш видатний земляк, Іван Герасимович Харитоненко (Фото 1), виступає з ініціативою, підкріпленою власними

пожертвуваннями в розмірі 50 тисяч рублів, щодо створення спеціалізованого банку, який за помірними відсотками кредитував би сільськогоспо-

дарські товариства, виробників сільськогосподарської продукції.

Оголошення про відкриття банку було зроблено на чергових земських зборах 28 вересня 1885 р. Іван Герасимович особисто настояв на тому, щоб у статуті банку було зафіксовано, що позики селянству надаються під 6% річних.

Банкір – активний громадський діяч

Беззмінним керуючим банку був дворянин Володимир Іванович Краснянський. Крім посади керуючого банком, В.І. Краснянський (як і інші керівники банків, публічні особи) обіймав численні посади на громадських засадах. А саме:

- понад тридцять років він був гласним (депутатом) Сумського земства;
- 1886–1900 рр. – міський голова м.Суми;
- гласний губерньського земства (Харківського), губерньський секретар;
- член Повітового розпоряджувального комітету;
- казначей Сумського комітету Товариства Червоного Хреста;
- член опікунської ради Сумської жіночої гімназії;
- голова правління Сумського Благодійного товариства;
- член повітового з'їзду на посаді земського начальника 5-ої дільниці;
- голова Сумського міського сирітського суду;
- член Сумського повітового опікунства дитячих притулків.